

Delta i debatten, skriv til oss!

SEND DITT INNLEGG TIL: DEBATT@NATIONEN.NO
Innlegg kan også sendes per post til Nationen, Postboks 9390 Grønland, 0135 Oslo. Merk konvolutten «debatt». Ingen som sendes elektronisk blir prioritert.

TEKSTLENGDER:
Kronikk: Maks 5000 tegn med mellomrom.
Leserinlegg: Maks 2000 tegn
Du kan også levere innlegg på nationen.no

Kun bestilte kronikker honoreres. Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innsendt stoff og til å publisere det elektronisk.

Kronikk

Mer forskning: Hvordan påvirker veksten i rovviltbestandene landskap, biologisk mangfold, livsform og kultur, spør kronikkforfatterne.

Foto: Hilde Lysengen Havro

Mangfold i rovviltforskningen

Norge har en omfattende rovviltforskning. Denne forskningen gir solid kunnskapsstøtte til miljøforvaltningen. Gjennom rovviltforliket har Stortinget imidlertid lagt til grunn en todelt målsetting der rovviltforvaltningen både skal ivareta beiteinteressene (for småfe, storfe og tamrein) og gi grunnlag for levedyktige rovviltstammer. For å utvikle kunnskapsgrunnlaget for en helhetlig forvaltning i tråd med Stortingets vedtak er det behov for større tematisk mangfold i rovviltforskningen. Samtidig kan dette også bidra til en mer faktabasert offentlig debatt.

Professor Reidar Almås etterlyste i en kommentar i Nationen (28. juni) forskning om de psykososiale virkningene på sauebonden som følge av rovviltangrep. Han stilte også spørsmål ved kunnskapen om hva som skjer med de lokalsamfunnene som rammes. Det foreligger lite forskning om disse temaene.

NINA-forskerne Ketil Skogen og John Odden svarte Almås i en kronikk i Nationen (1. juli). De ser ikke behov for noen økt bredde i forskningen. «Norske samfunnsforskere har studert ulvekonfliktene grundig» skriver Skogen og Odden, som også viser til at norske samfunnsforskere «... er ledende når det gjelder å bidra til forståelse av ulvekonfliktene i en samfunnmessig kontekst».

Økseskaft

«Debatten mellom Almås og Odden/Skogen har karakter av økseskaft-dialog.»

Almås svarte i Nationen (11. juli). Her påpeker han at den forskningen som Skogen og Odden viser til kun dekker en liten del av de mange relevante, samfunnsfaglige problemstillingene innenfor rovviltforvaltningen. Almås legger vekt på behovet for mer kunnskap om hvordan rovviltforvaltningen påvirker lokalsamfunn, lokal næringsutvikling og distriktspolitikk.

Debatten mellom Almås og Odden/Skogen har karakter av økseskaft-dialog. Almås etter spør mer og bredere samfunnsforskning om rovviltspørsmål. Odden/Skogen svarer at det er utført mer samfunnsforskning på dette området i Norge enn i mange andre land, og at den norske forskningen har høy vitenskapelig kvalitet.

Det er ingen motsetning mellom disse utsagnene og sannsynligvis har begge parter rett. Odden/Skogen og deres kolleger har utført omfattende og meritert forskning om holdninger til rovvilt og rovviltforvaltning. Almås hovedpoeng ligger likevel fast: Det er en rekke andre samfunnsfaglige problemstillinger som også bør gjøres til gjenstand for vitenskapelige undersøkelser.

Ett eksempel på slike problemstillinger ble beskrevet av småbruker Ole-Jacob Christensen i en egen kronikk i Nationen

(14. juli). Han spør hva som er effekten av den psyko-sosiale belastningen for de som rammes av rovvilt, samt den sosiale sjikanen mange beitebrukere opplever i den offentlige debatten – ikke minst i sosiale media?

En annen problemstilling reises av reineier og Fylkesleder i Reindriftssamenes Landsforbund (NRL), Ragnhild Sparrok Larsen, i Helgelendingen (31 juli 2017). Hun mener at «de store tapstallene er i ferd med å ta vekk framtidstroen på næringa – spesielt blant de unge» og advarer om at «hele den samiske kulturen står på spill». Når slike problemstillinger reises bør de også undersøkes på en faglig forsvarlig måte.

Nye problemstillinger løftes til stadighet fram i rovviltdebatten. Disse har både samfunns- og naturvitenskapelig karakter. La oss bidra med et knippe eksempler: Kan vi skille ordinære strukturerendringer i landbruket fra endringer som primært skyldes utviklingen i rovviltbestandene? Hvordan kan man øke effektiviteten av ulike avbøtende tiltak når konflikter oppstår mellom rovvilt og beitedyr? Hvordan påvirker veksten i rovviltbestandene landskap, biologisk mangfold, livsform og kultur gjennom å endre betingelsene for beitebruk i utmark? Hva er effekten av ulike modeller for å involvere berørte parter og lokal kunnskap i forvaltningen? Denne lista er på ingen måte uttømmende.

For å nå målene i rovviltforliket er det behov for en bredere kunnskapsbase enn den som

rovviltforskerne alene makter å framskaffe. Dette behovet er knyttet opp mot en rekke fagområder, bl.a. samfunnsfag, landbruksfag, sosialmedisin, økonomi, rettsvitenskap, biologi og naturforvaltning. Det kreves omfattende tverrfaglighet og et mangfold av faglige innfallsvinkler i dette arbeidet, som også vil måtte kombinere statistiske undersøkelser med kvalitative metoder.

Forskningsprosjektet «Beiteressurs, rovvilt og lokalsamfunn» (finansiert av Norges forskningsråd/Matfondet) er et bidrag til slik økt tematisk bredde i rovviltforskningen. I dette prosjektet søker vi å belyse noe av kompleksiteten og hvilke konsekvenser de faktiske og praktiske tilpasningene til rovviltforvaltningen får for husdyrhold, rekruttering, næringsutvikling og andre forhold i rovviltutsatte lokalsamfunn.

Kravet om et større tematisk mangfold i rovviltforskningen er ikke til forkleinselse for den forskningen som faktisk er utført. Mer forskning er et nødvendig tillegg for å skaffe kunnskapsgrunnlag for en helhetlig gjennomføring av rovviltforliket.

Geir-Harald Strand
NIBIO Kart og statistikk

Camilla Risvoll
Nordlandsforskning

Katrina Rønningen
Norsk senter for bygdeforskning

Inger Hansen
NIBIO Skog og utmark

Nett

Sagt på Facebook

Ble kvitt lammelageret
Ja, men hva med prisen på lammekjøttet til produsent? Det er det som teller for sauebonden. Med 5 kr mindre pr kilo enn året før, må en stadig øke antall dyr for å opprettholde inntekten. Dette blir en håpløs spiral.

Øystein Solli

Vekst og kutt i tilskudd
Biologisk produksjon krever langsiktig tenking og forutsigbare rammer. Matproduksjon er ikke en knapp vi kan slå av og på. Det kan være vanskelig å forstå for mange, ja, for stadig flere, ser det ut til.

Mona Bjørkli

Sp+MDG=Krangel I

Jeg synes det er på sin plass å påpeke at jorda kommer til å klare seg helt fint. Det som er på agendaen er om mennesket klarer å tilpasse seg jordas endringer. Og slik har det alltid vært! Jorda har aldri vært statisk, og arter har kommet og gått, hvis de ikke tilpasset seg. Forøvrig er mine penger på den som bruker ord som forvalte, og ikke på den som bruker utnytte.

Nina Barbakken

Sp+MDG=Krangel II

Selvfølgelig vil MDG utnytte naturen på bærekraftig vis! Det er jo en av grunnpilarene i programmet! MDG vil jobbe for å ha et bærekraftig og desentralisert jordbruk som gir økt grad av selvforsyning i Norge og er med å sikre bosetning i distriktene.

Vera Kristine Nakken

Jubler: Landbruksminister Jon Georg Dale og Norturasjef Arne Kristian Kolberg jubler over at lammet er solgt.

Foto: Benjamin Hernes Vogl

Sagt på Twitter

Tynn ulv spiste mange sauer

Sau uten tilbehør er lavkarbo. Jeg vil si det så sterkt at det at ulven er så tynn er et bevis for, og ikke mot fortæring av 400-500 sauer.

KSteigen @KSteigen